

**GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL ADMINISTRAȚIEI ȘI INTERNELOR
AGENȚIA NAȚIONALĂ A FUNCȚIONARILOR PUBLICI**

**RAPORT SEMESTRIAL PRIVIND RESPECTAREA
NORMELOR DE CONDUITĂ A FUNCȚIONARILOR
PUBLICI, STANDARDELE ETICE ȘI
IMPLEMENTAREA PROCEDURILOR DISCIPLINARE
PENTRU SEMESTRUL I AL ANULUI 2009**

Decembrie 2009

Capitolul I. Introducere

Acest raport reflecta date corespunzătoare semestrului I al anului 2009. Pentru o mai bună înțelegere a documentului, Agenția Națională a Funcționarilor Publici recomandă consultarea prealabilă a *Rapoartelor similare pentru semestrele I și II ale anului 2008*. Raportul pentru semestrul I al anului 2008 este primul raport care are la bază noile formate de raportare și conține referiri la aspectele metodologice privind conceperea și funcționarea sistemului de monitorizare și evaluare, la metodele de cercetare utilizate, precum și la principalele etape ale managementului de proces pe care Agenția îl asigură.

Agenția Națională a Funcționarilor Publici își propune ca această serie de rapoarte să acționeze ca un mijloc de constientizare a funcționarilor publici și de informare a opiniei publice cu privire la gradul de conformare a funcționarilor publici la normele de conduită. ANFP își propune să urmărească evoluțiile și să evidențieze progresele cu privire la implementarea normelor de conduită și a procedurilor disciplinare în condițiile în care, este cunoscut faptul că, o mai bună cunoaștere și o mai strictă respectare a principiilor care stau la baza exercitării funcției publice și a standardelor etice contribuie, pe de o parte, la reducerea vulnerabilităților la fapte de corupție în administrația publică, iar pe de altă parte, la creșterea calității serviciului public.

Capitolul II. Activități de promovare și susținere desfășurate de ANFP în domeniul eticii în semestrul I al anului 2009

Agenția Națională a Funcționarilor Publici a finalizat în cursul lunii iulie a anului 2009 *Analiza privind implementarea cadrului legislativ referitor la consilierii de etică*. Concluziile analizei sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Comparatia cu politicile etice aplicate în statele europene	România aplică politici etice punitive, elaborează coduri de conduită și implementează măsuri de training. La nivelul statelor europene sunt aplicate și măsuri privind condițiile de muncă a funcționarilor publici; de asemenea, în majoritatea statelor, leadership-ul politic oferă exemplul personal de conduită funcționarilor publici.
Aspecte legislative	Din punct de vedere legislativ, România a adoptat reglementări care sunt de natură să creeze premisele dezvoltării standardelor etice, în prezent principalele dificultăți tinând de implementarea acestor acte normative.
Aspecte terminologice	Din punct de vedere terminologic, termenul utilizat în Codul de conduită a funcționarilor publici, respectiv cel de „ <i>funcționar public cu atribuții de consiliere etică și respectarea normelor de conduită</i> ”, deși corect, este prea lung pentru a fi utilizat în mod curent. Termenul utilizat în Ordinul nr. 4500/2008 al Președintelui ANFP, respectiv cel de „ <i>consilier etic</i> ” nu este adecvat din punct de vedere al sensului. Termenul propus a fi utilizat este: „ <i>consilier de etică</i> ”, definit ca funcționar public desemnat pentru consiliere etică și monitorizarea respectării normelor de conduită. Termenul de consilier de etică nu trebuie înțeles ca denumind o funcție publică, ci ca set de atribuții specifice – de consiliere etică și conexe consilierii etice – pe care funcționarul public desemnat le îndeplinește. În măsura în care latura de consiliere etică a activității acestuia se va dezvolta, considerăm utilă analizarea posibilității creării unei funcții publice specifice în instituțiile cu număr mare de funcționari publici.
Dificultăți în implementarea Codului de Conduită a funcționarilor publici	- având în vedere obiectivele Codului de conduită a funcționarilor publici, în special cel privind „ <i>asigurarea creșterii calității serviciului public [...] prin: [...] crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și funcționarii publici, pe de o parte, și între cetățeni și autoritățile administrației publice, pe de altă parte</i> ” ¹ , a fost identificată următoarea problemă: comunicarea dintre funcționarii publici și beneficiarii serviciului public nu este eficientă. În concret, cele mai numeroase situații identificate în practică, în care se fac sesizări cu privire la funcționarii publici sunt legate de lipsa de comunicare, de exemplu: <i>nu m-a primit în audiență, mi-a vorbit urât, a tipat la mine</i> ; - o altă problemă care rezultă din activitatea de monitorizare, este cea a necunoașterii de către cetățeni a rolului și prerogativelor comisiei de disciplină.

¹ Conform dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 7/2004, republicată, privind Codul de conduită al funcționarilor publici.

	<p>precum si lipsa de încredere în modul de solutionare a sesizarilor, atâta timp cât membrii comisiei de disciplina sunt, de cele mai multe ori, colegi / superiori ierarhici ai functionarului public în speta;</p> <ul style="list-style-type: none">- în ceea ce priveste normele încalcate de catre functionarii publici, din petitiile adresate Agentiei se observa o încalcare a dispozitiilor art. 10 din Codul de conduita, referitoare la activitatea politica, art. 14 din Codul de conduita, referitoare la interdictia privind acceptarea cadourilor, serviciilor si avantajelor si mai ales, art. 12 din Codul de conduita, referitoare la cadrul relatiilor în exercitarea functiei publice.
Implementarea dispozitiilor juridice privind consilierii etici	<ul style="list-style-type: none">- exista autoritati sau institutii publice care nu au desemnat o persoana care sa exercite atributiile de consiliere etica;- nu este suficient cunoscuta modalitatea concreta de desemnare a persoanei care sa exercite atributiile de consiliere etica;- nu exista beneficii materiale pentru desfasurarea atributiilor de consiliere etica, atributiile în ceea ce priveste activitatea de consultanta si asistenta functionarilor publici din cadrul autoritatii sau institutiei venind în completarea atributiilor stabilite în fisa postului ocupat;- de multe ori, rolul si atributiile persoanei care exercita activitatea de consiliere etica sunt interpretate incorect, acesta fiind perceput ca o persoana responsabila cu sesizarea comisiei de disciplina cu privire la încalcarile normelor de conduita si nu ca desfasurând activitati de asistenta / consiliere si având un rol de preventie;- exista deficiente de înțelegere a atributiilor persoanei care exercita aceasta calitate, consilierul etic fiind confundat în parte cu îndeplinirea rolului comisiei de disciplina;- raportat la statutul acestuia de subordonat ierarhic al conducatorului autoritatii sau institutiei publice, se identifica un gen de conflict de interese, creat de rolul consilierului etic de a asigura confidentialitatea informatiilor functionarilor publici care solicita consiliere etica;- este necesara o evaluare a limitei de confidentialitate a informatiilor, în situatia în care consilierul etic, în cadrul activitatii de consiliere, descopera situatii care atrag raspunderea civila, penala, sau disciplinara a functionarului public consiliat- activitatea de consiliere etica nu este suficient reglementata.

Pe baza activitatii de monitorizare ANFP a elaborat proiectul de politica publica „*Etica si integritatea în sistemul functiei publice din România*”. Documentul analizeaza domeniul eticii prin raportare la conflictul de interese², incompatibilitati³ si conduita functionarilor publici⁴. Doua dintre variantele de solutionare a problemelor identificate în politica publica cuprind si masuri privind eliminarea sau diminuarea regimului incompatibilitatilor si conflictului de interese – tendinta confirmata prin adoptarea ulterioara a masurilor privind diminuarea incompatibilitatilor prin art. 52 din Legea nr. 330/2009, care da posibilitatea functionarilor publici sa poata exercita *functii sau activitati în domeniul didactic, al cercetarii stiintifice, al creatiei literar-artistice si în alte domenii de activitate din sectorul privat, care nu sunt în legatura directa sau indirecta cu atributiile exercitate ca functionar public potrivit fisei postului*.

Agentia a sprijinit Asociatia Centrul de Resurse Juridice în derularea programului „Consilierul de etica: echilibru si integritate în administratia publica”. Prima etapa a proiectului a constat în efectuarea unei analize a situatii consilierilor de etica la nivel national si elaborarea unui raport care sa înglobeze constatările si recomandările asociatiei. În a doua parte a proiectului, Centrul își propune sa prezinte continutul raportului în cadrul unor evenimente publice, sa elaboreze si sa disemineze un ghid de consiliere etica bazat pe sinteza bunelor practici internationale, asigurarea formarii profesionale a consilierilor etici si pilotarea în doua municipii a unor instrumente de lucru pentru consilierii etici.

² Prin conflict de interese se înțelege situatia în care persoana ce exercita o demnitate publica sau o functie publica are un interes personal de natura patrimoniala, care ar putea influenta îndeplinirea cu obiectivitate a atributiilor care îi revin potrivit Constitutiei si altor acte normative.

³ Incompatibilitatile privind demnitatile publice si functiile publice sunt cele reglementate de Constitutie, de legea aplicabila autoritatii sau institutiei publice în care persoanele ce exercita o demnitate publica sau o functie publica își desfasoara activitatea, precum si de dispozitiile L 161/2003

⁴ Normele de conduita profesionala prevazute de codul de conduita ca fiind obligatorii pentru persoanele care ocupa o functie publica în cadrul autoritatilor si institutiilor publice ale administratiei publice centrale si locale, precum si în cadrul autoritatilor administrative autonome, denumite în continuare autoritati si institutii publice.

Agentia a realizat si depus fisa proiectului „Dezvoltarea unui sistem integrat si unitar de integritate în functia publica”. Prin acest proiect, Agentia urmareste sa contureze un sistem national de integritate, sa identifice rolul sau în cadrul acestui sistem si sa implementeze planul de actiuni rezultat; activitatile proiectului urmeaza sa fie sustinute printr-o campanie de presa cu scopul de a constientiza beneficiarii serviciului public privind importanta cresterii standardelor etice în administratia publica.

Capitolul III. Analiza si rezultatele procesului de raportare

III.1. Perioada monitorizata

Indicatorii privind respectarea normelor de conduita sunt monitorizati trimestrial, iar indicatorii privind implementarea procedurilor disciplinare sunt monitorizati semestrial.

Masurarea indicatorilor, analiza datelor si evaluarea rezultatelor se face de catre Agentie, concluziile rezultate fiind valorificate prin Rapoartele de monitorizare semestriale. Perioada monitorizata pentru care sunt prezentate date în acest raport este **1 ianuarie 2009 – 31 iunie 2009**.

III.2. Relevanta raportarii

Relevanta raportarii a fost masurata de Agentie utilizând patru indicatori:

- a. Gradul de respondenta – calculat ca numar de autoritati si institutii publice care au transmis rapoarte validate / numarul total de autoritati si institutii publice; nivelul de respondenta, expresie calitativa a gradului de respondenta;
- b. Gradul de acceptare a comunicarii electronice – numar de rapoarte primite în varianta electronica / numarul total de rapoarte primite (electronic + hârtie);
- c. Conformarea autoritatilor si institutiilor publice care au transmis rapoarte în varianta electronica la prevederile legale – calculat ca numarul de rapoarte validate / numarul total de rapoarte primite în varianta electronica.
- d. Gradul de relevanta a raportarii – calculat ca numar de functionari publici încadrati în autoritatile si institutiile publice care au transmis rapoarte valide / numarul total de functionari publici (estimat la nivelul ANFP);

III.2.a. Gradul si nivelul de respondenta

În vederea evaluarii gradului de respondenta, calculat ca numar de institutii sau autoritati publice care au transmis rapoarte validate / Numarul total de institutii sau autoritati publice (estimat la nivelul ANFP), Agentia a definit înca din anul 2008 nivele de respondenta – bazate pe valoarea indicatorului si a stabilit ca tinta atingerea si mentinerea nivelului de respondenta pentru anul 2009 ca fiind **bun**:

Gradul de respondenta la nivelul autoritatilor si institutiilor publice		
Nivelul de respondenta	Interval valoare indice de respondenta	Valori numerice aproximative, corespunzatoare limitelor intervalelor
Peste asteptari	[0.65 ⁵ - 1]	3,000 / 4,619 – 4,619 / 4,619
Foarte bun	(0.32 – 0.65)	1,500 / 4,619 – 3,000 / 4,619
Bun	[0.15 – 0.32]	700 / 4,619 – 1,500 / 4,619
Nesatisfacator	[0 – 0.15)	0 – 700 / 4,619

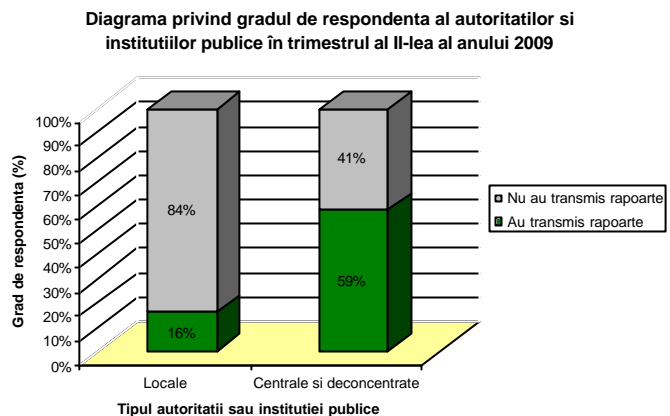
* Unde valoarea de 4619 este corespunzatoare numarului total de institutii si autoritati publice evidentiat la nivelul ANFP – cifra este reflectata în Raportul privind managementul functiei publice si functionarilor publici pentru anul 2007; limitele intervalelor pot fi actualizate în functie de evolutia numarului total de institutii si autoritati publice.

Nivelul de respondenta pentru primele doua trimestre ale anului 2009 este bun.

⁵ Ca regula, prezentul raport a utilizat caracterul „,” ca separator zecimal si caracterul „,” ca separator de mii.

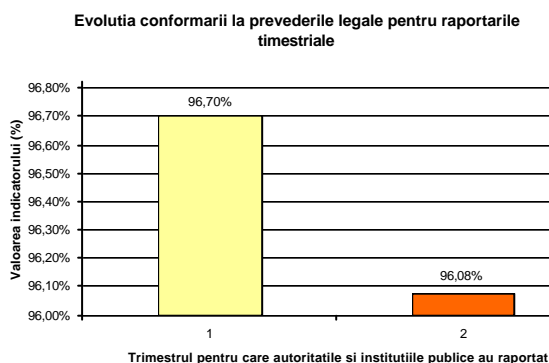
În primul semestru al anului 2009, monitorizarea normelor de conduita si implementarii procedurilor disciplinare a avut la baza date cantitative si calitative transmise de autoritati si institutii publice, evolutia numarului acestora fiind redată în tabelul si graficul de mai jos:

Trimestrul I al anului 2009	
Numar de autoritati si institutii publice care au trimis rapoarte	1018
Trimestrul al II-lea al anului 2009	
Numar de autoritati si institutii publice care au trimis rapoarte	1248
Numar total estimat de autoritati si institutii publice	4619

III.2.b. Gradul de acceptare a comunicarii electronice

Deși la finalul anului 2008 gradul de acceptare a comunicării electronice era de peste 99%, tendința de respectare a normelor privind comunicarea electronică parând constantă, în primul semestru al anului 2009, valoarea indicatorului scade la 98.10%. Tendința autoritatilor și institutiilor publice de a transmite rapoartele în varianta pe hârtie poate fi justificată de necesitatea detinerii unei probe necontestate a expedierii acestora.

III.2.c. Conformarea la prevederile legale

În trimestrul I al anului 2009 au fost validate 967 rapoarte din 1000 transmise în varianta electronică, valoarea indicatorului fiind de 96.7%.

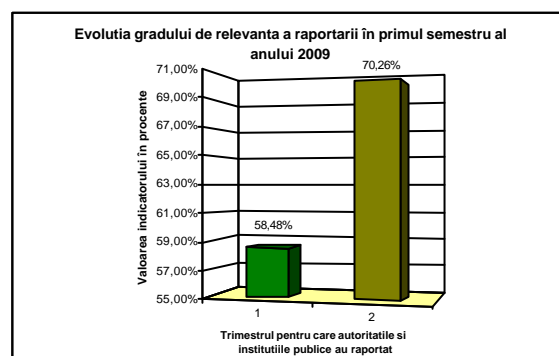
În trimestrul al II-lea au fost validate 1175 rapoarte din 1223 transmise în varianta electronică, valoarea indicatorului fiind de 96.08%.

III.2.d. Gradul de relevanta a raportarii

În semestrul I al anului 2009 în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte către ANFP erau încadrați:

- 71,566 funcționari publici în trimestrul I al anului 2009, valoarea indicatorului fiind de 58,48%⁶;
- 85974 funcționari publici în trimestrul al II-lea al anului 2009, valoarea indicatorului fiind de 70,26%⁷:

Având în vedere faptul că numărul mediu de funcționari publici încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au raportat este de 78770 (exprimat procentual – 64,37% funcționari publici din totalul de 122370 funcționari publici - estimat conform datelor existente în baza de date privind evidența funcțiilor publice și a funcționarilor publici), apreciem că, din punct de vedere statistic, esanționul pe care este realizată cercetarea este reprezentativ.

⁶ Calculat prin raportare la numărul total de funcționari publici de 122370, estimat la nivelul Agenției pentru anul 2008 (Raportul privind managementul funcțiilor publice și funcționarilor publici pentru anul 2008, pag. 25).

⁷ Idem 6.

De asemenea, se observa faptul ca tendinta de evolutie a indicatorului este una pozitiva acesta înregistrând valori mai mari decât în anul 2008, când media indicatorului a fost de 48.13%.

IV.2. Interesul pentru raportare

La începutul anului 2008, ANFP își propunea masurarea a trei indicatori care sa determine interesul pentru raportare:

- a. Numarul de apeluri telefonice referitoare la procesul de raportare gestionate de ANFP în perioadele de primire a formatelor standard de raportare;
- b. Accesarea portalului Agentiei;
- c. Numarul de adrese scrise referitoare la raportare primite de ANFP în primele doua trimestre ale anului 2008.

IV.2.a. Numarul de apeluri telefonice referitoare la procesul de raportare gestionate de ANFP în perioadele de primire a formatelor standard de raportare

În primele doua trimestre ale anului 2009, Serviciul Juridic, Monitorizare, Evaluare, Implementare a gestionat un numar de 126 de apeluri telefonice în perioada de transmitere catre ANFP a formatelor standard de raportare. Marea majoritate a apelurilor veneau din partea persoanelor care au fost recent numite consilieri etici si clarificau aspecte tehnice privind raportarea.

IV.2.b. Accesarea portalului Agentiei – indicatorul nu va fi masurat si prezentat, explicatia fiind detaliata în Raportul pentru semestrul al II-lea al anul 2008.

IV.2.c. Numarul de adrese scrise referitoare la raportare primite de ANFP

În primul semestru al anului 2009 Agentia a primit 36 de adrese scrise referitoare la monitorizarea normelor de conduita, standardele etice si implementarea procedurilor disciplinare. Aceste comunicari anuntau numirea functionarilor publici desemnati pentru consiliere etica si monitorizarea respectarii normelor de conduita si transmiteau formatele standard de raportare în format de hârtie catre Agentie.

Capitolul VI. Monitorizarea respectarii normelor de conduita

Activitatea de consiliere etica

Activitatea de consiliere etica a fost evaluata pe baza urmatoarelor indicatori:

- a. Nivelul de raspuns al consilierilor etici, calculat ca numar de functionari carora li s-a acordat consiliere etica / numar de functionari publici care au solicitat consiliere etica;
- b. Principalele probleme care au constituit obiectul consilierii etice, evaluat prin sintetizarea informatiilor privind problemele care au constituit obiectul consilierii etice pe parcursul primului semestru al anului 2009;
- c. Pregatirea profesionala a functionarilor publici desemnati pentru consiliere etica si monitorizarea respectarii normelor de conduita, evaluata pe baza cursurilor de formare profesionala urmate de acestia;
- d. Cele mai importante cauze ale nerespectarii codului de conduita, indicator evaluat prin sintetizarea informatiilor privind cauzele nerespectarii codului de conduita identificate în rapoartele primite de ANFP pe parcursul primului semestru al anului 2009 si cele mai frecvent întâlnite consecinte ale încălcării normelor de conduita, evaluat prin sintetizarea informatiilor privind consecintele încălcării normelor de conduita identificate în rapoartele primite de ANFP pe în primul semestru al anului 2009;
- e. Impactul mediatic al nerespectarii normelor de conduita, evaluat pe baza numarului de cazuri care au prezentat interes pentru opinia publica, a situatiilor care au prezentat interes pentru opinia publica si a motivelor pentru care aceste situatii au fost considerate ca prezentând interes pentru opinia publica;
- f. Modalitatile de prevenire si masurile privind reducerea sau eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduita la nivelul autoritatilor sau institutiilor publice evaluat prin sintetizarea masurilor de prevenire si masurilor de reducere care au fost comunicate în rapoarte.

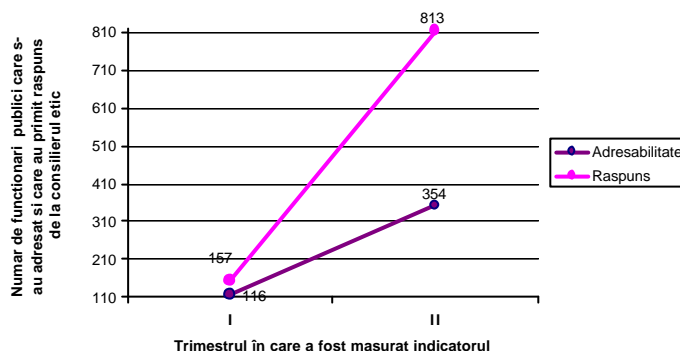

VI.a. Nivelul de raspuns al consilierilor etici

TRIMESTRUL I AL ANULUI 2009	Numar f.p. care au solicitat consiliere etica		Numar f.p. care au primit consiliere etica	
	conducere	executie	conducere	executie
Cen	3	5	3	6
Dec	5	70	7	114
Loc	5	28	4	23

TRIMESTRUL AL II-LEA AL ANULUI 2009	Numar f.p. care au solicitat consiliere etica		Numar f.p. care au primit consiliere etica	
	conducere	executie	conducere	executie
Cen	14	42	14	42
Dec	11	187	60	556
Loc	21	79	28	113

Diagrama privind adresabilitatea si gradul de raspuns al consilierilor etici în semestrul 1 al anului 2009

etica, valoarea indicatorului pentru al II-lea trimestru fiind de 9.5%.

VI.b. Principalele probleme care au constituit obiectul consilierii etice, evaluat prin sintetizarea informatiilor privind problemele care au constituit obiectul consilierii etice pe parcursul anului 2008

Sintetizând informatiile primite pe parcursul primului semestru al anului 2009, constatam faptul ca principalele probleme care au constituit obiectul consilierii etice au fost legate de:

- regimul incompatibilitatilor si al conflictelor de interese – cu cea mai mare pondere în rândul dilemelor etice;
- comportamentul functionarilor publici în timpul programului de lucru, cu accent pe comportamentul fata de beneficiarii serviciului public;
- întinderea atributiilor functionarilor publici;
- drepturile si obligatiile functionarilor publici;
- cu titlul exceptional, dilema etica obiect al consilierii a fost „Este sau nu corect / echitabil ca functionarul public sa prezinte contribuabilului modalitatile prin care acesta poate recupera taxa de poluare deja platita pentru autovehicule”. De asemenea, tot ca exceptie, consilierea etica a privit cazul unui functionar public care a utilizat în procesul de creditare date personale ale colegilor.

VI.c. Pregatirea profesionala a functionarilor publici desemnati pentru consiliere etica si monitorizarea respectarii normelor de conduita

În primul semestru al anului 2009 pregatirea profesionala a functionarilor publici desemnati pentru consiliere etica si monitorizarea respectarii normelor de conduita a acoperit urmatoarele domenii:

- inspector resurse umane;
- managementul resurselor umane;
- ECDL;
- cursuri specifice vizând domeniul resurselor umane, organizate la nivel de institutie;
- relatii publice si comunicare;
- relatii de munca;
- deontologie;
- egalitatea de sanse;

În trimestrul I al anului 2009, conform rapoartelor comunicate Agentiei rezulta ca au solicitat consiliere etica 116 functionari publici (13 de conducere si 103 de executie) si au primit consiliere etica 157 functionari publici (14 de conducere si 143 de executie).

În trimestrul al II-lea al anului 2009 au solicitat consiliere etica 354 functionari publici (46 de

conducere si 308 de executie) si au primit consiliere etica 813 functionari publici (102 de conducere si 711 de executie).

Observam ca nivelul de raspuns al consilierilor etici continua sa fie preponderent supraunitar ceea ce demonstreaza o abordare activa a consilierilor etici.

Daca analizam comparativ cele doua trimestre, constatam faptul ca în primul trimestru 2.2% dintre functionarii publici încadrati în autoritatile si institutiile publice care au raportat au primit consiliere

- cursuri specifice în specialitatea studiilor sau pe domenii de activitate restrânse ale funcționarilor publici, cu importanța redusă față de domeniul eticii.

Analizând datele transmise, domeniile relevante sunt: managementul resurselor umane, comunicare, deontologie și egalitatea de șanse.

Gradul de formare a funcționarilor publici desemnați pentru consiliere etică și respectarea normelor de conduită rămâne, ca și în anul 2008, mai mare la nivelul instituțiilor deconcentrate decât la nivel local.

VI.d. Cele mai importante cauze ale nerespectării codului de conduită și cel mai frecvent întâlnite consecințe ale încălcării normelor de conduită

Ca și în anul precedent majoritatea rapoartelor (peste 90% din numărul rapoartelor care au menționat încălcări ale normelor de conduită) cauzele și consecințele nerespectării Codului de conduită al funcționarilor publici nu au fost comunicate către ANFP. Menținem astfel concluzia Rapoartelor din anul 2008, conform căreia, în lipsa mai multor date, prezentul raport nu poate extrage concluzii relevante pentru acest indicator calitativ.

Cu titlul de exemplu, printre cauzele care au fost comunicate în formatele de raportare se afla:

- insuficiența cunoaștere și interpretarea eronată a normelor juridice;
- influența problemelor personale asupra activității profesionale;
- consumul de băuturi alcoolice;
- dispute dintre colegi;
- repartizare inegală a sarcinilor de serviciu;
- volumul de muncă ridicat
- întrebuintarea de expresii jignitoare la serviciu și comportamentul inadecvat față de beneficiarii serviciului public;
- întârzieri în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu.

Printre consecințele nerespectării normelor de conduită comunicate în formatele de raportare se afla:

- perturbarea activității instituției publice;
- atingeri aduse imaginii instituției publice.

ANFP menține constatarea formulată în Rapoartele pentru anul 2008, conform căreia, la nivelul autorităților și instituțiilor publice raportoare s-a acordat o importanță diminuată analizei și individualizării cauzelor și consecințelor nerespectării normelor de conduită a funcționarilor publici.

VI.e. Impactul mediatic al nerespectării normelor de conduită

Deși deteriorarea imaginii instituției este identificată expres ca o consecință a nerespectării normelor de conduită, Agenția își menține constatarea din 2008, conform căreia, în majoritatea rapoartelor comunicate (peste 95%) nu au fost precizate aspecte referitoare la evaluarea impactului nerespectării normelor de conduită a funcționarilor publici. În acest context, datele furnizate de autoritățile și instituțiile publice nu permit formularea unor concluzii relevante pentru măsurarea acestui indicator.

Exemplificativ, motivele pentru care cazurile de nerespectare a normelor de conduită au fost considerate ca prezentând interes pentru opinia publică au fost:

- oferirea de servicii publice de calitate inferioară așteptărilor beneficiarilor;
- comportamentele unor funcționari publici au contrastat cu rolul pe care aceștia îl au în societate.

VI.f. Modalitățile de prevenire și măsurile privind reducerea sau eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice

Gradul de identificare a modalităților de prevenire și a măsurilor privind reducerea sau eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduită la nivelul autorităților sau instituțiilor publice continuă să fie redus. Agenția continuă să prezinte o sinteză a celor mai frecvent menționate modalități de prevenire și măsuri de eliminare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduită, cu mențiunea că acestea nu sunt neapărat reprezentative la nivel de sistem.

Modalitati de prevenire a încălcării normelor de conduita în cadrul autoritatilor sau institutiilor publice	Masuri privind reducerea / eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduita la nivelul autoritatilor sau institutiilor publice
<ul style="list-style-type: none">- actiuni de constientizare a functionarilor publici asupra importantei respectarii normelor de conduita si a standardelor etice;- aducerea la cunostinta functionarilor publici a normelor juridice noi de interes pentru domeniul de activitate în care acestia își desfasoara activitatea;- identificarea activitatilor cu grad sporit de risc si implementarea unor masuri manageriale (organizatorice) menite sa le gestioneze;- elaborarea unor analize prelabile ale situatiilor care urmeaza a fi parcurse la nivelul autoritatilor si institutiilor publice si prezentarea de posibile modalitati de rezolvare a acestora;- asigurarea transparentei atât a actului administrativ cât si a deciziilor luate la nivelul institutiei;- reglementarea proceselor care au loc la nivelul institutiei prin dezvoltarea de proceduri interne.	<ul style="list-style-type: none">- buna functionare a comisiei de disciplina si aplicarea de catre persoana care are competenta legala a sanctiunilor propuse;- controlul managerial sporit al activitatii persoanelor care nu respecta normele de conduita;- aplicarea unitara a sanctiunilor disciplinare;- cresterea gradului de responsabilizare a functionarilor publici;- întarirea managementului bazat pe obiective / rezultate;- control managerial sporit al proceselor în cadrul carora sunt identificate încălcări ale normelor de conduita;- identificarea factorilor care au generat încălcări ale normelor de conduita si implementarea de masuri care sa conduca la eliminarea acestor factori.

Datele primite în semestrul I al anului 2008 arata faptul ca importanta reglementarii proceselor prin proceduri a crescut în institutiile si autoritatile publice, fapt percept de raportori ca fiind de natura a clarifica atributiile si implicit, limitele de actiune ale functionarilor publici – efectul previzionat fiind al scaderii gradului de încălcare a normelor de conduita.

Urmare a evaluarii generale a datelor numerice si a informatiilor calitative cuprinse în Formatele de raportare se constata faptul ca activitatea functionarilor publici desemnati pentru consiliere etica si monitorizarea normelor de conduita se dezvolta, volumul înregistrând o tendinta preponderent crescatoare. Din datele transmise catre Agentie activitatea de consiliere etica a influentat pozitiv conduita functionarilor publici, dovedindu-se astfel eficienta. Totusi, nivelul calitativ dorit de Agentie este departe de a fi atins, activitatile de training trebuind sa joace un rol esential în dezvoltarea consilierilor de etica.

Sub aspectul corectitudinii raportarii, prin analiza comparativa ANFP a constatat ca datele furnizate referitoare la problemele etice sesizate se coroboreaza cu cele obtinute de Agentie prin alte metode de monitorizare (de exemplu, monitorizarea prin intermediul petitiilor primite de Agentie).

Capitolul VII. Monitorizarea respectarii normelor de conduita

VII.1. Capacitatea de sesizare

Capacitatea de sesizare a fost evaluata pe baza urmatoarelor indicatori:

- a. Gradul de sesizare, calculat ca numar de functionari publici ale caror fapte au fost sesizate comisiei de disciplina / numar de functionari publici încadrati în autoritatile si institutiile publice care au transmis rapoarte;
- b. Indicele sesizarilor, calculat ca numar de sesizari adresate comisiei de disciplina / numar de functionari publici încadrati în autoritatile si institutiile publice care au transmis rapoarte;
- c. Categoriile de persoane care formuleaza sesizari, evaluat în functie de calitatea persoanelor care formuleaza sesizarile – conducatorul autoritatii sau institutiei publice, conducatorul compartimentului în care este încadrat functionarul public, functionarii publici sau alte categorii de personal din institutie, beneficiarii serviciului public, avertizorul de integritate, calculat ca numar de sesizari / numar de functionari publici încadrati în autoritatile si institutiile publice care au transmis rapoarte;

- d. Motivele sesizarilor, evaluat ca sinteza a principalelor motive care au stat la baza formularii sesizarilor adresate comisiilor de disciplina

VII.1.a. Gradul de sesizare

La nivelul autoritatilor si institutiilor publice au fost raportate în semestrul I al anului 2009 572 de sesizari (136 îndreptate împotriva functionarilor publici de conducere si 436 împotriva functionarilor publici de executie).

Valoarea indicatorului pentru semestrul I este de 6.653‰, comparabila cu valorile de 6.046 ‰, pentru semestrul I al anului 2008, respectiv de 7.093 ‰ pentru semestrul al II-lea al anului 2008.

VII.1.b. Indicele sesizarilor

În timp ce gradul de sesizare masoara numarul de functionari pentru care a fost sesizata comisia, indicele sesizarilor masoara numarul de sesizari adresate comisiei. Agentia si-a propus masurarea celor doi indici si monitorizarea evolutiei valorilor acestora pentru a avea informatii despre frecventa cu care o plângere este îndreptata împotriva unui singur functionar public sau împotriva mai multor functionari publici. Datele raportate în semestrul I al anului 2009 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Indicele sesizarilor								
	Cen		Dec		Loc		Total		
	Cond	Exec	Cond	Exec	Cond	Exec	Cond	Exec	Cond + exec
Nr. sesizari	70	100	38	150	48	210	156	460	616
Valoarea indicatorului⁸	12,507‰		4,434‰		8,605‰		7,165‰		

Se confirma faptul ca nu exista o tendinta a persoanelor care formuleaza sesizari de a le îndrepta împotriva mai multor functionari publici, perceptia acestora fata de încalcare normelor de conduita fiind orientata punctual catre problema pe care o sesizeaza si pe care o asociaza responsabilitatii individuale a unor functionari publici, si nu catre grupuri sau colective. Valoarea puțin mai mare a indicelui sesizarilor fata de gradul de sesizare poate indica faptul ca exista cazuri în care mai multe plângeri privesc aceeași persoana.

VII.1.c. Categoriile de persoane care formuleaza sesizari

Sesizarea disciplinara este unicul act care poate declansa procedura disciplinara, reprezentând în acelasi timp actul de învestire a comisiei de disciplina cu autoritatea si competenta legala a desfasurarii procedurii disciplinare. Conform dispozitiilor art. 19 alin. (2) din H.G. nr. 1.344/2007 comisiile de disciplina își desfasoara activitatea numai în baza unei sesizari, în limitele si raportat la obiectul acesteia.

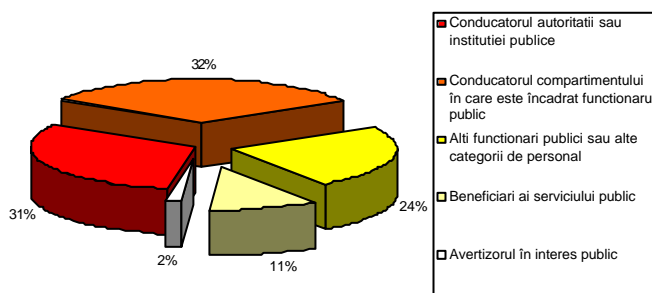
Indicatorul arata în ce proportie categoriile prestabilite de persoane formuleaza plângeri disciplinare.

Din studiul repartizarii sesizarilor pe categorii de persoane care formuleaza sesizari observam ca 24 % dintre acestea pornesc de la beneficiarii serviciului public (fata de numai 15% - valoare înregistrata în anul 2009), restul fiind generate de sefi – directi sau indirecti ai functionarilor publici – 63% (31% de catre conducatorul institutiei si 32% de catre conducatorul compartimentului) sau de colegi – 24%.

Cea mai importanta evolutie a indicatorului este dublarea acestuia pentru avertizorii în interes public (avertizorii de integritate).

Astfel, în timp ce în anul 2008 numai 3 sesizari au fost formulate de avertizorii în interes public, în semestrul I al anului 2009 aceasta categorie a formulat 10 sesizari disciplinare; daca analizam valorile absolute⁹, în anul 2008 indicatorul se situa sub valoarea de 1% iar în semestrul I al anului 2009 valoarea a crescut la 2%¹⁰.

Categoriile de persoane care formuleaza sesizari disciplinare la nivelul autoritatilor si institutiilor publice

⁸ Calculat la mia de functionari publici

⁹ Raportate la dimensiunea esantionului

¹⁰ Diferenta de evolutie între valorile brute si cele reale se datoreaza raportarii valorilor brute la dimensiunea esantionului; esantionul fiind mai mare în semestrul I al anului 2009 fata de anul 2008, valoarea absoluta a indicatorului nu se tripleaza (asa

VII.1.d. Motivele sesizarilor

Autoritățile și instituțiile publice raportează următoarele motive ale sesizarilor:

- neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a atribuțiilor de serviciu;
- refuzul de a îndeplini sarcinile de serviciu;
- absente nemotivate sau întâzieri repetate în efectuarea lucrărilor;
- comportament necorespunzător, utilizarea de cuvinte și expresii jignitoare;
- încălcarea regimului incompatibilităților și conflictelor de interese;
- prezentarea la serviciu în stare de ebrietate;
- neglijența în gestionarea bunurilor;
- încălcarea dispozițiilor regulamentelor interne ale autorităților și instituțiilor publice în care funcționarul public este încadrat¹¹.

Fata de anul 2008, nu se observă modificări ale motivelor sesizarilor.

VII.2. Finalizarea procedurilor disciplinare

După încheierea dezbaterii cazului, comisiile de disciplină întocmesc rapoarte prin care formulează propuneri privind sancțiunile disciplinare aplicabile sau, după caz, propuneri de clasare a sesizării. Conform art. 50 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.344/2007, persoana care are competența legală de a aplica sancțiunea disciplinară emite actul administrativ de sancționare urmare a propunerii formulate de comisia de disciplină.

Pentru a evalua modul în care a avut loc finalizarea procedurii disciplinare, au fost măsurați următorii indicatori:

- a. Propunerile formulate de comisiile de disciplină, calculat ca număr de clasări ori sancțiuni disciplinare propuse de comisia de disciplină / număr de funcționari încadrați în instituțiile care au transmis rapoarte validate;
- b. Obligații neîndeplinite de funcționarii publici, evaluat prin sintetizarea principalelor norme juridice încălcate de funcționarii publici și extragerea obligațiilor neîndeplinite;
- c. Gradul de sancționare, calculat ca număr de sancțiuni disciplinare aplicate / număr de funcționari încadrați în autoritățile și instituțiile publice care au transmis rapoarte validate;
- d. Motivele aplicării unei sancțiuni diferite, evaluat prin sintetizarea motivelor invocate în vederea aplicării unei sancțiuni diferite;
- e. Cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penală, calculat ca număr de cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penală / număr de funcționari încadrați în instituțiile care au transmis rapoarte validate și evaluat în funcție de frecvența faptelor sesizate ca infracțiuni.
- f. Soluții ale instanțelor de judecată pronunțate în cazurile contestării actelor administrative de sancționare, calculat ca număr de hotărâri ale instanțelor de judecată / număr de funcționari încadrați în instituțiile care au transmis rapoarte validate

VII.2.a. Propunerile formulate de comisiile de disciplină

Valorile obținute pentru acest indicator sunt în general constante; o evoluție apare în cazul propunerilor de clasare, unde valoarea indicatorului aproape se dublează pentru semestrul I al anului 2009 (valorile indicatorului pentru propunerile de clasare a sesizării disciplinare sunt: 2.72% pentru 2008, respectiv 4.17 pentru primul semestru al anului 2009).

VII.2.b. Obligații neîndeplinite de funcționarii publici

Comunicările autorităților și instituțiilor publice indică temeiurile legale care stau la baza propunerilor de sancționare disciplinară. Pe baza acestora, Agenția a identificat principalele obligații legale încălcate de funcționarii publici:

- obligația de a îndeplini îndatoririle de serviciu la termenele stabilite;
- obligația de a fi prezent la serviciu în timpul programului de lucru;
- obligația de a respecta prevederile legale referitoare la îndatoriri, incompatibilități, conflicte de interese și interdicții stabilite prin lege pentru funcționarii publici;
- obligația de a se conforma dispozițiilor primite de la superiorii ierarhici;

cum ar reieși din evoluția valorii brute); comparația valorilor indicatorului este relevantă numai în cazul raportării la esanțion, dimensiunea acestuia variind pentru perioade de analiză diferite.

¹¹ Concluzie valabilă în special pentru instituțiile publice care, prin specificul activității, au reglementări interne detaliate prin care sunt instituite o mare parte dintre îndatoririle funcționarilor publici

- obligatia de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea funcției publice;
- obligatii cuprinse în acte juridice specifice – de exemplu în Codul fiscal sau în regulamentele interne ale autoritatilor si institutiilor publice.

Nu se observa diferente fata de informatiile comunicate în anul 2008.

VII.2.c. Gradul de sanctionare

Conform art. 50 alin. (1) din Hotarârea Guvernului nr. 1.344/2007, persoana care are competenta legala de a aplica sanctiunea disciplinara emite actul administrativ de sanctionare urmare a propunerii formulate de comisie.

Din datele primite de catre Agentie, pe parcursul primului semestru al anului 2009 au fost solutionate de comisiile de disciplina 572 de sesizari adresate împotriva a 616 de functionari publici, fiind aplicate 260 de sanctiuni disciplinare.

Tabel privind sanctiunile aplicate în primul semestru al anului 2009 functionarilor publici											
Numar si tip de sanctiuni dispuse de persoana care are competenta legala de aplicare											
Tipul institutiei		Nr. de mustrari scrise		Nr. de diminuari salariale		Nr. de suspendari ale dreptului la avansare / promovare		Nr. de retrogradari		Nr. de destituiri	
		Conducere	Executie	Conducere	Executie	Conducere	Executie	Conducere	Executie	Conducere	Executie
		CEN	8	6	3	6	0	0	2	1	0
DEC	12	43	3	10	0	1	1	8	1	4	
LOC	7	67	4	58	0	1	0	4	1	6	
TOTAL	27	116	10	74	0	2	3	13	2	13	

Evaluând indicatorul de monitorizare, observam faptul ca acesta înregistreaza o crestere fata de semestrul I al anului 2008. Astfel, daca în semestrul I al anului 2008 erau raportate 173 de sanctiuni aplicate, însemnând 2.78‰ functionari publici sanctionati, în aceeași perioada a anului au fost raportate 260 de sanctiuni valoarea indicatorului fiind de 3.02‰.

Din datele raportate de autoritatile si institutiile publice rezulta în continuare faptul ca exista cazuri în care, desi comisiile de disciplina propun aplicarea de sanctiuni disciplinare, conducatorii autoritatilor si institutiilor publice nu le aplica.

VII.2.d. Motivele aplicarii unei sanctiuni diferite

La aplicarea unor sanctiuni disciplinare mai usoare, s-a tinut cont de circumstantele atenuante în care a fost savârșita fapta, de dimensiunea redusa a prejudiciului sau de consecintele limitate ale acesteia. În cazul aplicarii unor sanctiuni disciplinare mai grave, s-a tinut cont de prejudiciile de imagine aduse institutiei precum si de consecintele importante pe care abaterea disciplinara le-a antrenat.

Nu s-au aplicat sanctiuni disciplinare în cazul în care functionarii publici pentru care comisia de disciplina a propus sanctiuni au iesit din corpul functionarilor publici. De asemenea, nu au fost aplicate sanctiuni disciplinare în cazul în care persoana care avea competenta de aplicare s-a aflat în incapacitate temporara de munca.

VII.2.e. Cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penala

În primul semestru al anului 2009 au fost sesizate organele de cercetare penala pentru 23 de functionari publici – 8 de conducere si 15 de executie.

În cursul primului semestru al anului 2009 au fost raportate Agentiei urmatoarele fapte sesizate de catre comisiile de disciplina ca infractiuni:

- abuz în serviciu contra intereselor publice;

Tipul institutiei	Cazuri în care au fost sesizate organele de cercetare penala	
	Nr. de cazuri	
	De conducere	De executie
CEN	3	3
DEC	2	4
LOC	3	8
TOTAL	8	15

- abuz în serviciu contra intereselor persoanelor;
- neglijența în serviciu;
- fals material în înscrisuri oficiale și uz de fals;
- primirea de foloase necuvenite;
- divulgarea secretului profesional;
- fals privind identitatea.

VII.3. Soluții ale instanțelor de judecată pronunțate în cazurile contestării actelor administrative de sancționare

Soluții ale instanțelor de judecată pronunțate în cazurile contestării actului administrativ de sancționare disciplinară			
Număr de hotărâri pronunțate de instanță			
	Prin care instanța a menținut sancțiunea disciplinară inițială	Prin care instanța a dispus aplicarea unei sancțiuni disciplinare mai ușoare decât cea inițială	Prin care instanța a anulat sancțiunea disciplinară dispusă inițial
Valoare brută pentru semestrul I al anului 2009	10	3	99

Din datele transmise de către autoritățile și instituțiile publice rezultă faptul că în primul semestru al anului 2009

instanțele de judecată au pronunțat 10 hotărâri prin care au menținut sancțiunile inițiale și 102 hotărâri prin care acestea au fost modificate (99 fiind de anulare a sancțiunilor disciplinare aplicate funcționarilor publici). Apreciem că numărul de cazuri în care instanța a anulat sancțiunile disciplinare dispuse de comisie este mare (comparația putând fi făcută atât cu numărul de cazuri în care instanța a menținut sancțiunea disciplinară inițială – 10 – cât și cu numărul total de sancțiuni aplicate – 260 sau cu numărul de sancțiuni aplicate fără a lua în calcul muștrările scrise¹² - 117).

Capitolul VIII. Concluzii

Fata de Rapoartele de monitorizare anterioare, concluziile de fond se mențin.

Sub aspectul procesului de raportare, ANFP a depus eforturi pentru a susține activitățile de raportare, de centralizare a datelor, de calcul al indicatorilor, de evaluare a datelor și de întocmire a rapoartelor. Agenția consideră că, implicarea unui număr mare de autorități și instituții publice într-un asemenea sistem de monitorizare este în practică foarte dificil de realizat. De principiu, cercetările statistice sunt realizate pe esantioane reduse, metodele general acceptate fiind de dorit să fie utilizate și în cazul prezentului studiu.

Deși, din punct de vedere normativ, instituțional și tehnic, Agenția a asigurat condițiile necesare și a furnizat suportul metodologic necesar prin emiterea Ordinului Președintelui Agenției Naționale a Funcționarilor Publici nr. 4.500/2008, susținut apoi de activități de promovare și asistență în implementare, participarea instituțiilor publice la acest proces conform rezultatelor prezentate, a permis obținerea preponderenței a unor date statistice și mai puțin a unor date calitative pe baza cărora să poată fi formulate concluzii mai relevante.

Pe viitor, ANFP intenționează să modifice sistemul de raportare astfel încât să crească acuratețea datelor obținute iar informațiile calitative să fie mai detaliate și mai relevante. Una dintre variantele analizate la nivelul ANFP este efectuarea studiilor pe esantioane cu grad sporit de risc – numărul mai mic de raportori permițând un dialog mai bun al raportorilor cu Agenția.

ANFP menține concluzia formulată anterior conform căreia funcționarii publici nu sunt sesizați în mod frecvent pentru încălcarea normelor de conduită și a obligațiilor profesionale. De asemenea, s-a constatat că tendința sesizărilor se manifestă preponderent la nivel individual și nesemnificativ în forme colective. Datele raportate autorităților și instituțiile publice nu redau situații deosebite în ceea ce privește regimul răspunderii disciplinare prin prisma raportului de proportionalitate între faptele sesizate ca abateri disciplinare și dimensiunea esanționului: pe de o parte capacitatea de sesizare nu este exercitată foarte frecvent de către categoriile de persoane care au acest drept, iar pe de altă parte derularea procedurilor disciplinare desfășurate de comisiile de disciplină se înscriu în limite statistice obiective, numărul sancțiunilor disciplinare aplicate nefiind disproporționat în comparație cu numărul de funcționari publici.

¹² Am exclus muștrările scrise considerând că aceasta sancțiune nu ar justifica efortul susținerii unei acțiuni în instanță.

Singurul indicator care are o valoare alarmanta este cel privind solutiile de modificare a sanctiunilor disciplinare pronuntate de catre instantele de judecata – analizate la punctul VII.3.

Capitolul IX. Recomandari

Comparativ anul 2008, ANFP remarca faptul ca, rapoartele transmise de autoritatile si institutiile publice se situeaza la acelasi nivel calitativ. Majoritatea recomandarilor formulate în primul semestru își mentin valabilitatea si pentru primul semestru al anului 2009.

IX.1. Recomandari generale

Agentia recomanda respectarea Ordinului Presedintelui Agentiei Nationale a Functionarilor Publici nr. 4.500/2008. În acest sens, acordarea unei atentii sporite înțelegerii procedurii reglementata de Ordinul Presedintelui ANFP nr. 4.500/2008 poate contribui substantial la cresterea calitatii rapoartelor transmise Agentiei.

Punctual, unul dintre aspectele sesizate este nerespectarea dispozitiilor art. 23 alin. (2) lit. a) din *Instructiunile de completare si transmitere a formatului standard de raportare privind respectarea normelor de conduita si a formatului standard de raportare privind implementarea procedurilor disciplinare* care prevede obligatia înscrierii la rubricile privind plângerile disciplinare numai a numarului de plângeri pentru care cercetarea administrativa a fost finalizata, fapt ce îngreuneaza compararea volumului sesizarilor disciplinare cu cel al clasarilor si sanctiunilor disciplinare.

Agentia mentioneaza ca, în conformitate cu dispozitiile Ordinului Presedintelui ANFP nr. 4500/2008, este dezirabila cresterea gradului de participare a institutiilor publice la procesul de raportare, ceea ce va face posibila o analiza mai complexa, cu rezultate mai cuprinzatoare si concluzii relevante la nivel de sistem al functiei publice.

Agentia constata o îmbunatatire a procesului de raportare în sensul ca, din evaluarea rapoartelor primite rezulta cresterea gradului de identificare a cauzelor si consecintelor încalcarii normelor de conduita, a modalitatilor de prevenire a încalcarii normelor de conduita precum si a masurilor privind reducerea si eliminarea cazurilor de nerespectare a normelor de conduita. Agentia atrage atentia asupra faptului ca datele pe care le primeste nu sunt suficiente pentru a permite formularea de concluzii relevante si considera necesara cresterea în continuare a calitatii rapoartelor.

Agentia recomanda autoritatilor si institutiilor publice dezvoltarea managementului proceselor, a procedurilor de lucru interne care reglementeaza activitatile institutiei, evaluarea riscurilor care pot sa apara în derularea proceselor, promovarea si implementarea masurilor manageriale considerate optime pentru domeniul de activitate, astfel încât acestea sa conduca la diminuarea riscurilor de încalcare a normelor de conduita.

Agentia recomanda functionarilor publici cu atributii de consiliere etica sa consulte periodic portalul institutiei, la adresa www.anfp.gov.ro sectiunea *Materiale utile* subsectiunea *Formate de raportare*, pentru a se informa cu privire la recomandarile pe care Agentia le formuleaza pentru îmbunatatirea continua a procesului de raportare.

XII.2. Recomandari referitoare la comunicare în cadrul procesului de raportare

ANFP solicita transmiterea e-mail-urilor continând formatele de raportare completate dupa cum urmeaza:

- la adresa de e-mail: conduitacentrale@anfp.gov.ro, daca institutia sau autoritatea publica care transmite raportul apartine administratiei publice centrale;
- la adresa de e-mail: conduitadeconcentrate@anfp.gov.ro, daca institutia publica raportoare este un serviciu public deconcentrat al unui minister sau al unui alt organ de specialitate al administratiei publice centrale în unitatile administrativ-teritoriale;
- la adresa de e-mail: conduitlocale@anfp.gov.ro, daca institutia publica apartine administratiei publice locale;

Nerespectarea regulilor procedurale de transmitere atrage aplicarea procedurii de invalidare.

IX.3. Recomandari referitoare la activitatea de consiliere etica

Agentia recomanda autoritatilor si institutiilor publice sa faca în continuare cunoscute existenta si rolul functionarului cu atributii de consiliere etica si monitorizare a normelor de conduita, sa sprijine activitatea acestuia si sa promoveze colaborarea cu acesta în situatii privind conduita profesionala.

De asemenea, este necesara aducerea la cunostinta functionarilor publici din cadrul institutiei publice respective a datelor si informatiilor continute în formatele de raportare precum si rapoartele ANFP privind respectarea normelor de conduita, standardele etice si implementarea normelor disciplinare. Totodata, Agentia recomanda autoritatilor si institutiilor publice sa asigure participarea la cursuri de formare profesionala a functionarilor publici desemnati pentru consiliere etica în domeniile considerate relevante de Agentia Nationala a Functionarilor Publici.

IX.4. Recomandari referitoare la identificarea cauzelor si consecintelor nerespectarii normelor de conduita

Agentia recomanda îmbunatatirea capacitatii de identificare si reflectare în sinteza a informatiilor concrete care constituie cauze ale încălcării normelor de conduita profesionala si, respectiv a consecintei sau consecintelor nerespectarii acestor norme. În acest sens, precizam ca o explicare a ceea ce trebuie mentionat referitor la *cauze si consecinte* este indicat în cuprinsul art. 14 alin. (1) lit. a) si b) din Instructiunile de completare si transmitere a formatului standard de raportare privind respectarea normelor de conduita si a formatului standard de raportare privind implementarea procedurilor disciplinare aprobate prin Ordinul Presedintelui Agentiei Nationale a Functionarilor Publici nr. 4.500/2008.

Mentionam faptul ca neidentificarea cauzelor si a consecintelor nerespectarii normelor de conduita creeaza dificultati în identificarea modalitatilor de prevenire adecvate si a masurilor de reducere/diminuare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduita.

IX.5. Recomandari referitoare la identificarea modalitatilor de prevenire si a masurilor de reducere / diminuare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduita

Agentia recomanda îmbunatatirea metodelor de analiza în domenii care au importanta si incidenta asupra conduitei profesionale la nivelul autoritatilor si institutiilor publice în care își desfășoara activitatea functionari publici. Subliniem însa faptul ca, elaborarea analizelor nu este o atributie sau o sarcina exclusiva a functionarului public cu atributii de consiliere etica. Acesta poate însa participa la elaborarea acestor analize prin modalitatile stabilite la nivelul autoritatilor si institutiilor publice conform propriilor decizii manageriale considerate optime. În acest sens, precizam ca o explicare a ceea ce trebuie mentionat referitor la *modalitati de prevenire si masuri de reducere/eliminare a cazurilor de nerespectare a normelor de conduita* este indicat în cuprinsul art. 16 si 17 din Instructiunile de completare si transmitere a formatului standard de raportare privind respectarea normelor de conduita si a formatului standard de raportare privind implementarea procedurilor disciplinare aprobate prin Ordinul Presedintelui Agentiei Nationale a Functionarilor Publici nr. 4.500/2008.